

The poets, the spirit, and the people of Denmark.

Quotations from "Det Danske Fiir-Kløver" or The Danish Four Clover, 1836. [Bugge 1968, II, 37-41].

[My translation].

da skal det visseelig blive til Beundring for
al Verden, hvordan de *Danske* Skjalde brugte Moders-Maalet i
Slutningen af det *Attende* og Begyndelsen af det *Nittende*
Aarhundrede! Saa *folkeligt* og saa *fædrelandsk* et *Skjalde-Chor*, tør
jeg, paa *historisk* Ære og Samvittighed, forsikre, der blev ei hørt i
noget andet Land,

Our Danish national poets¹ took up our native language in the end of the 18th Century and in the beginning of the 19th Century. The whole world was amazed because of their elegant use of the Danish language. In Denmark a chorus of poets emerged with the spirit of the people and land. I can personally assure that such a thing has never occurred before in the whole world.

siden Sangerne i *Hellas* forstummede,

og hvad
er der dog mellem Himmel og jord: fra Tankens høieste Flugt til
dens letteste Svæven over Blomster i Enge, og fra Dønnet, som
ruller i Sky, til den sagte hviskende Lyd i Hjerter-Kamret, som
disse *Skjaldes Moders-Maal* ei kunde udtrykke baade levende,
liflig og lystelig!

These national poets had an excellent ability to express all feelings, experiences and sensations.

Og hvor fik nu Skjaldene det fra? De forskrev det
dog vel ikke fra fremmede Lande, hvor Ingen forstaaer det! De
læste sig dog vel heller ikke til det i den forbigstredte *Latinske*
Grammatik og de forgiftige *Romerske* Classiker!

Where did these poets learn all that or what was their source of inspiration? They did not learn it from foreign countries and most surely they did not learn it from the academic poisonous world of the school and university.

Med Øret, som
dertil dannedes under *Moders-Hjerte*, opfangede de dog vel hos
Folket hvad Folket forstaaer og erkender for Sit,
*) Nemlig *Ygdrasil* ask. Jf. Gr.s omtale i NM 1832 (US V s.521 ff).
37

Det Danske Fiir-Kløver
eller smeddede de Nyt af samme Malm og med samme Klang, da
var det dog vel *Folke-Aanden*, som lærde dem den Konst.

They possessed a certain ear and sense which had its origin in the womb and nature of their mothers. With this special ear [or perception] they sensed [and perceived] the feelings and thoughts that existed [more or less consciously] among the people and nation. Or they created something quite new and unseen by the people but they still created it from that material which they have sensed with the people. They created new thoughts and ideas which had the same musical colour or atmosphere as the thoughts of the people. Surely, it was the spirit of the Danish people and nation which was their teacher and master in this process [and not actually the people or nation which were their direct teacher].

Altsaa er
Folke-Aanden endnu ligesaa lidt forsvundet, som *Folke-Hjertet* er
isnet, men har tvertimod netop i vore Dage, trods den »sorte Død«
som er »den *Latinske Stil*«, lyslevende beviist ikke blot sin
Nærværelse, men sin *Magt*:

All these events prove that the spirit of the nation has not disappeared [or left our nation]. Neither has the heart of the nation turned cold or indifferent. Exactly in our time [the 19th Century] this spirit of Denmark has proved that it is quite alive and active and present with us. The spirit has shown its great powers in Denmark. This has happened in spite of the plague of the school of death .and Latin.

Har ført det store Ord, saa baade
Latinen og *Tydsken* forstummede paa Marken,

har ærlig stræbt,

¹ Danish "Skjald" means "bard", "scald" or "poet". Grundtvig's message in the text may possibly be *interpreted* in this way: These poets or bards are often "the poets or bards of the king" (Grundtvig's description). They are writers, visionaries, scientists, servants of the king, philosophers, prophets, wise old men, sages. In modern words, they may be described as "experts" or "channels" or "masters". They are not just poets or writers in a modern sense. According to his self-image, Grundtvig him-self belongs to this elite or group.

skiondt hidtil rigtig nok forgiæves, at give *Folket* igjen hvad
Folkets er: en opladt Mund til at udtrykke Alt hvad Det har af
 Naturen eller kan dog levende tilegne sig og landsforvise Resten.

The spirit and the poets of the spirit have honestly tried to give back to the people what belongs to the people and which has its origin with the people. Unfortunately, until now this has been a failure. The poets and the spirit have tried to give a voice [and a certain consciousness] to the people so that the people can express its true nature and natural thoughts and feelings. Hopefully in the future, the people will learn [from the spirit and from the poets] and develop to realize and manifest its true nature and expel and ban all foreign things.

Ja, hvor urimeligt det end klinger, at hele *Moders-Maalets* Rigdom
 I vore *Skjalde-Bøger* er fundet I *Folke-Munden*, samlet af de
 Fattiges Skiærve, saa er det dog nødvendig sandt, og hele
 Hemmeligheden stikker i *Skjalde-Øret*, der er saa letnem, at det
 opfanger enhver folkelig Tone i hele sin naturlige Klang.

So, the poets have found the whole wealth of our native language [and spirit] in the voice of the people. This sounds quite unbelievable but it is true. The explanation lies in the ear and perception of the poets. The poet is a accurate observer and he perceives and senses the music and atmosphere of the nature of the people.

Og er saa
 paaholdent, at det slipper aldrig nogen Fange løs. Der er saaledes
 visse Danske *Ord-Sprog*, saavelsom mangfoldige ægte Tale-
 Maader og Udtryk, som jeg bestemte veed kun at have hørt en
 eneste Gang, tit kun i min Barndom,

og derfor er jeg rigtig nok des
 vissere paa, at blev *Folke-Mundens* sorte Armod ikke endnu i vor
 Tid afhjulpet med den Rigdom, vi paa en skikkelig Maade har
 stjaalet fra den, da kom den aldrig til Opreisning;

The voice [and consciousness] of the people is now poor and weak. It is most important that this misery must be changed in our time. The people must be helped and guided by and given back all the things we [the poets] in a way have stolen from the people. If these things are learned and accepted by the people then the people will experience a great awakening.

Men det beviser
 kun, at *Naturen* nu trænger til *Konstens* Hjelp,

We may say that now nature needs a correction and help from art and education.

ingenlunde, at
 nogen *Folke-Natur*, med de konstigste Fiende-Vaaben *imod* sig,
 hidtil saa godt som den *Danske* har *hjulpet sig selv!*

Slutningen bliver altsaa, at skiondt *Danmark*, underkuet af *Latinen*
 og hærgtet af *Tydsken*, for mange Aarhundreder siden glemde
 Navnet paa sin gamle *Dise*, Fruen med Fjeder-Hammen, der lærde
 Skjalden *Elskovs-Viser*, men deelde dog ogsaa daglig paa *Kæmpe-*
Valen halvt med *Odin*;

saa fandtes dog endnu i det Nittende
 Aarhundrede *Danmarks Skjalde* i samme *Dises Fjeder-Ham*,*)
 mægtige til at fare i den hvorhen de lystede; paa deres *Tunger*
 fandtes de samme smeltende *Toner*, naar de sang sødt om *Glæden* i
Løn, sang *Dansk* om *Kiærligheds Lykke*,
 *) D.v.s. gudinden *Freya*, jf. NM 1832 (US V 685 ff).
 38

Det danske Fiir-Kløver
 uden at dog *Bjarke-Maalet* heller var dem over *Magten* eller de for
 stakaandede til at blæse *Lyd* i *Gjallar-Hornet*,

saa det kan endnu
 blive godt med Alt hvad *Moders-Maalet* har lidt og tabt, naar det
 blot kan faae *Lov* til at *forplante sig levende* paa *Marken*, som det
 lever endnu, adspredt hos *Folket*, men kun samlet hos sine
 naturlige *Præster* og *Propheter*, som *Skjaldene* er.

Our native language [and spirit] has suffered a lot in the past. But this misery can be changed now. Our native language [and spirit] must become free to grow and spread in a natural way in our native land. This native language [spirit and culture] is rarely found among the [common] people but it is excellently expressed by the poets. As we know, the national poets are the natural priests and prophets of the people and nation.

Vi havde ladet os
 indbilde, at det kunde skee med »*Pen* og *Blæk*«, men det er
 soleklart, at dermed smøres et *Folk* kun om *Munden* og gaer *Glip*
 ad sit *Arve-Gods*,

Formerly I believed that this change could be effected by the publication of books of poetry. But that was a great illusion. The people of Denmark is not really helped by such books. [They must be taught and educated in a real social setting or praxis].

har derfor det *Danske Folk* endnu mindste
Kiærlighed til sit deilige *Moders-Maal*: til den naturlige, flydende,
 fyndige *Maade* at udtrykke sig paa om Alt hvad der er i deres
Hjerte og løber om i deres *Hoved*,

da lægge *Det Beslag* paa sine

Skjalde, mens det har dem levende hos sig og pine paa en skikkelig
Maade ud af dem Alt hvad de paa samme Maade har stjaalet, til de
blev rige, og som de dog meget heller maa give de rette Eiermænd
tilbage, mens de leve, end tage i Graven med sig eller grave ned i
Bøgerne og gaae igjen som Spøgelse at vende!

The poets must become useful to the people. The people must learn from the poets not by reading their books but by an actual education [relationship and praxis of learning]. The poets have in their interaction with the people found or perceived many thoughts of value and the people should be given back those values, insights, and thoughts. The poets have presently become spiritually rich but the people and nation of Denmark must also gain this knowledge and spiritual richness. The poets should not take into their graves the wisdom and knowledge which they have perceived with and borrowed from the people. The poets should not be content with just writing this wisdom in their books and poetry [and the people should not be content with just reading such books]! The thoughts and wisdom that we find in books are only the impotent ghosts and shadows of the truth!

Ja, nu vil det rigtig
nok vise sig, om det er med *Folkets Minde*, at *Latinen* har hersket
herinde i Aar,

[Now in Denmark we have two antagonistic cultures or value systems:] the spirit and culture of Latin and the spirit of the Danish native language. The foreign academic culture of the university has dominated Denmark for centuries. The coming years [1836-] will show which of these cultures the people of Denmark will support!

men saasandt som de i *Roskilde**) hverken talde
Latin eller stemmede for den,

saa vist vil *Folke-Stemmen* ogsaa
være for en *Dansk Høi-Skole*, jo før jo heller, hvor *Alting* dreier sig
om *Konge* og *Folk*, *Fæderne-Land* og *Moders-Maal*, og hvor
Skjaldene, som besang *Konge* og *Fæderne-Land*, med *Ordet*, de
tog *Folket* af *Munden*, nødes til at gjøre Gavn baade for Føden og
for Æren,

The people and nation will now most surely demand a new sort of school and university in the spirit of Denmark. In this school *everything* shall be centred and focused on our king, nation, native country and language. The poets have praised our king and land with that spirit and language which they found with the people. In this new school the poets will be obliged to be useful as the educators of the people.

Men *nødes* naturligviis, som *fribaarne* Dannemænd og
lunefulde Personer, kun dertil af *Folke-Aanden*, drives kun af
Fædermelands Kiærligheden som gæster, og af Udsigten til
Udødelighed paa *Folkets Tunge*, som fortryller dem.

Of course the poets are free men but in their function as useful educators the poets are moved by the spirit of the nation. The poets are moved by their great love for our country. Also the poets are motivated and fascinated by the hope of immortality in the thoughts and feelings of the Danish people.

Man kan nok tænke, jeg veed, hvor *latterligt* det vil forekomme
Mange at tale om »*Skjaldene*«, som *Folkets Lærere*;

Most people will find it ridiculous that the poets shall become the teachers of the people.

Men kunde
ikke engang jeg hæve mig over den *Latter*, hvordan skulde da
Folket,

But I will ignore such ridiculing and sarcasm and the people of Denmark should do the same.

saa jeg vil ikke gjøre Andet for at dæmpe den, end ganske
tørt anmærke, at *Talen* jo her slet ikke er om
*) Ved stænderforsamlingerne.
39

Det danske Fiir-Kløver
at opelske *Læse-Heste* eller at forberede til »*Examen*«, men blot
om at vække og nære *Fædermelands-Kiærlighed* og skaffe *Styrke*
og *Rigdom* i *Moders-Maalet*,

I am not talking about turning the people of Denmark into regular bookworms. I am not talking about an education that should result in academic degrees. The purpose of this school is to nourish and create a true love for our country and to enrich and strengthen the [spirit and] language [and culture] of the people and nation.

og havde de *Classiske Lærde* været
dygtigere dertil end de *Danske Digtere*, da havde de dog vist
skrevet bedre baade paa og for *Moders-Maalet* og for længe siden
talt godt *Dansk* paa *Høi-Skolen* istedenfor slet *Latin*.

Vil Man
altsaa i vore Dage have en *Dansk Høi-Skole*, hvor *Fædermelands-
Kiærlighed* skal aande og *Moders-Maalet* blomstre,

da maa Man
takke Gud for *Skjaldene* og tillade dem, om de kan, ogsaa at
afvinde Folket lidt *Yndest* baade for deres fæderlandske *Viser* og
hvad der ellers findes i deres *Skjalde-Bøger*.

We should thank God for our national poets! In accordance with their abilities, our national poets should [as teachers of the people] be allowed to aspire to the popularity, love and affection of the people. We know the great merits of their national songs and of all the poetry of their books.

Og hvem kan heller have Noget derimod at indvende, uden saa forhærdede *Latinere*, som *Danmark* dog vel umuelig kan have fostret, da selv de mest Forhærdede tilstaae, at uagtet *Digternes* Sværmeri og Overtro, Løshed og Letsindighed, kan *Latin-Skolen* dog for *Smagens*, for *Livlighedens* og *Sprog-Rigdommens* Skyld ikke undvære dem; thi kan selv Skolen »for Dødens« ikke undvære de »døde« Digtere, da kan Skolen »for Livet« aabenbar endnu langt mindre undvære de *Levende*.
Misforstaaelse frygter jeg heller ikke; thi hvad jeg før har sagt, gjentager jeg naturligviis her med Flid, at det *Folkelige Stats-Raad*, som gjør en *Dansk Høi-Skole* aldeles nødvendig, ogsaa ved dens Indretning maa staae os levende for Øine;

The main purpose of this new school should not be misunderstood. I have repeatedly said that this new school shall be an education for the newly established advisory councils of the state. This new school and university [in Sorø] are now necessary because of these councils. The councils cannot function appropriately without such a new sort of education. When we discuss the exact structure and contents of this new school we must permanently focus on the needs of these new councils.

Og kunde Man end tiltroe mig det Daarekiste-Ønske, at Stats-Raadets Medlemmer skulde være *Dilettanter* i *Æsthetiken*, saa seer Man dog nok af min Roes over Dets første, høist *upoetiske* Møde, at det er langt fra min Mening.

My idea is in no way that the members of the councils should be turned into amateur poets! That would be a quite foolish idea! [What they should learn in this school is not exactly poetry but they should learn a certain culture, value system or social thinking as they are guided by and taught by the poets].

At de derimod skal være saa godt som mueligt oplyste om *Folke-Naturen*, *Stats-Forfatningen* og *Fæderne-Landet* i alle *Henseender*, er et Ønske, som baade *Kongen* og *Folket* maa dele med mig, og her er god Leilighed for *Flere* end Skjalde til at gjøre deres Bedste.

In this school the students should learn about the real nature and constitution of the Danish people, the real constitution of our state and kingdom, and they should learn about our native country. I think everybody will agree with this. Consequently, there will be a need for other teachers beside the poets in this school.

Men deels maa denne Oplysning dog ikke fattes det høiere Præg, som *Folke-Aanden* giver, deels vilde den uden *Fædermøllands-Kjærlighed* holde op at virke velgjørende, og endelig er den hverken tænkelig eller brugelig uden Styrke i *Moders-Maalet*,
40

Det danske Fjir-Kløver
saa *Skjaldene* kan umuelig undværes.

This education of the themes of country or constitution must never be swallowed by or disappear into the study of details or minute facts. It is most important that the education of this school is coloured by, centred, and focused on the higher aspects and viewpoints of the spirit of our nation. So-called pure knowledge without spirit and love for kingdom and country is never of any real value or use.

Hertil kommer endnu at »*Oplysningen*«, for at være ægte, maa for største Delen udspringe af Enkelt-Mandens eget Liv eller dog prøves derpaa;

men »*Stemningen*«, som gestalter hans eget Liv, »*Øiet*«, hvormed han opfatter dets Begivenheder, og »*Tonen*«, hvori han udtrykker sine Erfaringer, dem trænger han til fra Ungdommen af at føre med sig ind i Livet, og det er en af *Hoved-Grundene* for en *folkelig Høi-Skole*.

This school should teach the students a certain frame of mind, a certain way of interpreting and understanding and certain values. The students should learn new habits, meaning systems and ways of acting. They should learn a new attitude to life and society. They should acquire new schemes of understanding, reasoning, and living. In that way, they are made fit for public life in the service of the kingdom. This is the main and dominant object and purpose of this school.

Hvem kan saaledes ei godt forstaae, det var en fortvivlet Sag for alle dem, der har kun Dagen og Veien, og for hele Riget, hvis *Eiendommerne*, som med *Rette* vælge og udgjøre *Kongens Stats-Raad*, ei blev kloge paa Andet end deres personlige og øiebliklige Fordeel,

The students should learn not to be ruled and dominated by their private individual interests. They should learn to focus on the long-term interests of the community and forget their own private short-term needs. [In this way they should be liberated from their primitive individualism and private interests].

Ei stedse bedre lærde at paaskjønne og benytte deres ligesaa *ærefulde* som vigtige Stilling, stedse dybere at føle og klarere at vise sig som Rigets ny »*Ridder-Stand af Dannebrog*«,

der sætter sin Ære i det *almindelige Bedste* og gjør med Glæde de
Opoffrelser, *det* kræver.

They should learn to become faithful and loyal servants of the kingdom. They should learn a new feeling of belonging to a new class of “nobility” in the service of our empire and kingdom. They should learn to be responsible and matured men who always strive for the common good² of our nation. They should learn always to make the necessary sacrifices to our community. As grown-up men, they should learn to sacrifice them-selves with a happy mind.

Børn maatte vi være i Forstand, om vi
tænkte, at alt Saadant bestandig vilde komme ved et SlumpeTræf,
eller at selv den bedste *Folke-Naturen* paa sine gamle Dage kunde
undvære en *Konst*, der, uden at ville forkue eller beherske den,
kommer den venlig til Hjælp, som en *Daatter* sin aldrende *Moder*!

Only a fool could imagine that all these desirable things could happen by them-selves or could happen without a centrally regulated education, control and government of the state. Such progress and advancement do not come by accident. The forces of nature or individual natural forces are in no way sufficient to reach this desirable goal. We must establish an education controlled and ruled by the state. But this regulation and controlling by the state should not subdue, destroy, or weaken the natural forces of the Danish people. The institution of the state should be a kind help and a learning system for the nature of the people. As we all know, nature, chance or arbitrary events cannot accomplish these things by them-selves. The old weakened mother of Denmark must be supported and helped by her young daughter who represents the state and royal power of Denmark!

At der nu ved en saadan Høi-Skole □u om s, saavidt mueligt, burde
være Leilighed til at erhverve sig de Kundskaber enten i fremmede
Sprog eller andre Grene, som Enkelte kunde ønske sig, er vel
ganske rigtig, men betegnes dog her med Flid som en *Bisag*,

fordi
det nu om stunder netop er den store Anstøds-Steen paa Skole-
Veien til Forstand paa Livet, at Man over det *Enkelte* lettelig
glemmer det *Hele*, over de *adskildte* Baner det *fælles* Bedste, eller
sprænger dog sig selv for at gjøre *Umueligheder*.

The greatest problem in our present system of education is the problem of the balance between the individual and the community. In our present system of education the individual things are accorded much too great importance. The interests of the whole and the interests of community are forgotten and the individual interests are privileged. The interests of the common good are sacrificed and the interests of individuality are accorded too much importance. Details are studied but the wholeness, coherence or totality is ignored. [A lot of people are experts of details but few are able to comprehend the totality of things and social facts]. If you try to unite the common interests and the interests of individuality at the same time you end up with total impossibilities!

At Man ved at
betragte sit *Borger-Liv* fra den *høiere* Syns-Punkt, *Folke-Aand* og
Fædernelands-Kjærlighed skabe, baade fører det langt ædlere og
finder det langt mere fyldestgjørende, det lærer baade den gamle
og den ny Verdens *Erfaring*;

Every historical experience and knowledge conclude that it is much nobler and much more virtuous and satisfying to be lead by a higher point of view namely the point of view of the spirit of the nation and of the affection and love for our country.

men at Man, ved at *drive* sine
borgerlige Sysler fra en
41

The virtues of the new school:

men jeg vil blot tilføie, at da jeg, for
henved *trediv*e Aar siden, første Gang gæstede Soer,***) hvor den
Patriotiske Høi-Skole stod tom og

*) Se herom sagnet om Frode Fredegod i Danmarks Krønike af Saxo Grammaticus
fordansket af N. F. S. Grundtvig bd.I (1818) s.217 ff.

**) »Veirlys«, d.v.s. noget hastigt forsvindende, upålideligt (ODS XXVI sp.909). -

² The “common good” is normally with Grundtvig accomplished or effected by men in the leading circles of society or by men with some power or authority or by the virtuous “fathers” such as the kings. Women play no part in this doing of the common good. Bugge 46.

»Peders ... Steen«, iflg. folketroen kastede Skt. Peter en varm sten i vandet d. 22.de februar, hvorefter foråret og tøvejret begyndte (ODS XVIII sp.784).
 ***) Formentlig i 1808, jf. M. Borup: Christian Molbech (1954) s.40 ff.
 47

Det danske Fiir-Kløver

øde, men hvor de talrige Minder om det Ædle, det Kraftige og Kiække i Fæderne-Landet, lige fra Kong *Volmers* Dage til nu, sammenklyngede sig i det kiærligste Moder-Skiød, jeg har seet, og syndes mig der i Opstandelsens visse Haab kun at smile ad Døden, da gjorde det saa vidunderlig *Dansk et Indtryk* paa mig, at jeg for Alvor fik Lyst til at *fordanske* mig selv, hvad neppe heller mislykkedes.

What is true science? Four Clover. 1836. Bugge 42-44.

Længere fra mine Tanker end Solen fra Jorden, er da det Indfald, at vor *Borgerlige Dannelse* skulde baseres paa *Mathematiken*,*) med samme *strænge* Videnskabelighed, som den Lærde paa de døde Sprog;

Our new sort of education [and science] is not based upon the sciences of mathematics [or the principles of the natural sciences of the 18th Century]. Our education is different from the scientific principles of physics and mathematics and also different from the study of Latin and Antiquity of the university.

Thi for at *uddøe* behøver Borger-Livet hos os aabenbar ingen Skole, og at det i alt Fald maa være ganske andre Folk end de *Danske*, som enten *Mathematiken* eller nogen *stræng* Videnskabelighed kan *gøre levende*, føle de vist selv bedre end jeg kan sige det.

The purpose and object of our sort of science is to strengthen and support the national life in our country. The traditional sort of science of the 18th Century can and will not do that.

Desuden var det jo ligesaa lidt *Mathematik* eller nogen *stræng* Videnskabelighed, som *Latinen*, Man ønskede Mere af i *Roskilde*, men lykønskede sig tvertimod rettelig med, at have ladet alle *Theorier* fare og taget Verden, som den er,

The traditional sciences of the 18th Century are focused on theory and abstract thinking. Our sort of science and education is focused on reality, facts, utility for our kingdom and the world as it really is.

Og betragtede vi ikke det *Folkelige Stats-Raads* Fornødenheder og Prydelser som *Høiden* af vor *folkelige* og *borgerlige* Dannelse, da var vi jo uheldredelige Daarer.

Our new sort of education and science has a clear and definite purpose: The object is to support, educate, and give a necessary formation of character to the members of the councils. Our school should develop and teach a certain appropriate attitude and a certain [political, national] point of view with these students.

Hoved og *Hjerte* for sin vigtige og ærefulde Stilling, som den levende Forbindelse mellem den uindskrænkede *Konge* og det fribaarne *Folk*, saa lyst et *Hoved* og saa varmt et *Hjerte* som mueligt for dette *høieste Borger-Kald*, det kræve vi af *Stats-Raadet*;

These members of the councils should learn and develop a true national heart, love and feeling for our country and they should become knowing, enlightened, intelligent and responsible grown-up men. They are called to an extremely high position by our king and kingdom as they are the mediators between our king

who has absolute power in Denmark and the people and nation of Denmark who have a free voice, a right to speak and a right to address [appropriate] councils to our absolute king.

men det Lys og den Varme udspringer
 aabenbar hverken af Mathematik eller nogensomhelst stræng
 Videnskabelighed, men af Fædernelands-Kiærlighed og en jævn
 Dansk Tanke-Gang, der holder sig til det *virkelige Liv* og laaner
 Kraft af Folke-Aanden.

De samme Egenskaber som vi kræve hos
Stats-Raadet, maae vi, om end i ringere Grad, forudsætte hos
Vælgerne og ønske hos Alle, og saaledes faae vi et klart Begreb
 om en *folkelig* Dannelse,

der slet Intet har med den *Lærde* at gjøre,
 uden forsaavidt den *lærde Dannelse*, langt fra at bestride den
Folkelige eller skyde den fra sig, maa stræbe at indslutte den i sig,
 naar den ikke vil tabe Folkets Yndest, hvoraf den dog i Grunden
 ene lever, ei blot ud-

*) Under forhandlingerne var der blevet fremsat ønske om en grundigere
 undervisning i matematik, aritmetik, geometri og stereometri (jf. SfL s.273).

42

Det danske Fiir-Kløver

vortes, som *Holberg* lod Latinerne høre at de spiste Dansk Brød, *)
 men ogsaa *indvortes*, da det visselig *ikke* er af Bøgerne eller af
Blækhornet, men af *Folke-Livet*, al *levende* Videnskabelighed
 drager sin Næring.

Kun saaledes i en Sum vil jeg her udtrykke den *lærde* Dannelses
 rette Forhold til den *Folkelige*, der visselig ikke medfører, at
 betragte *Folke-Naturen* som Moder til lutter Fæ-Hoveder, Man kun
 med *Mathematik* eller *Latin*, med boglig Konst og det dertil
 hørende »*naturlige Handværk*« kan forvandle til Mennesker.

At

vor lærde Dannelse hidtil var saa *udansk* som mueligt og kan
 derfor slet *ikke følges*, men maa aldeles tilsidesættes ved
 Indretningen af en »*Dansk*« Høi-Skole, det er soleklart;

men at

»*Latinerne*« *herinde* i Almindelighed dog tænke langt mere
folkelig end de til daglig Brug vil være bekiendt, har Mødet i
Roskilde ogsaa beviist, saa de finde det vist allerede ganske klogt
 af mig, at jeg itide har stræbt at *fordanske* mig selv.

Imidlertid seer det unægtelig fortvivlet ud med at faae en »*Folkelig*
Høi-Skole« i et Land, hvor den »*Classiske Jord-Bund*« meer end
 noget andet Sted, har giældt for de *Lærdes Fæderne-Land* og
Latinen for deres *Moders-Maal*, ja, hvor Man endnu ei kan blive
 »*Student*« uden at gjøre »*Latinsk Stiil*« eller *Dansk Præst* uden at
 snakke *Latin*,**)

saa her synes ei at være andet Raad end den

fortvivlede *Engelsk-Mands: hjælp jer selv!* Var der nu intet Andet, maatte vi naturligviis ogsaa gribe til det, saa de af os, hvis Løsen er »*Danmark til Domme-Dag*«, lagde sammen hvad vi havde, Hoveder saavel som Skillinger, til det store Øiemed; thi fordi de Lærde var uheldigviis blevet *Latinere*, maatte *gamle Danmark* dog ikke aandelig forgaae;

men under saa folkelig en *Konge*, som *Frederik den Sjette*, ei ubekendt med *Christian den Fjerdes Martyr-Krone* for *Fæderne-Landet*, giennem *halvtredsindstyve Aar Moders-Maalets*, de *Danske Skjaldes* og *Nordisk Videnskabeligheds* mageløse Velynder og Velgiører, under *Hans* Septer maa det *Danske Raad* »*gaae til Kongen*« dog langt foretrækkes! Gid derfor kun det

*) I samtalen mellem Jacob og Montanus fremføres dette synspunkt, men ikke med de her anvendte ord (Holberg: Erasmus Montanus IV, 4). - Se endv. bd.I s. 134 noten.

**) jf. SfL, s.265 note 19.

43

Det danske Fiir-Kløver

Folkelige Stats-Raad, som ogsaa i denne Henseende slog den rette Vei ind, havde vidst saa god Beskeed med *Danmarks Krønike* som En af os, da vilde *Majestæten* vist gjerne laant Øre til *Danskens* Bøn om at faae tilbage hvad aabenbar fra *Arilds-Tid* var ikke *Latinen* men *Dansken* tilkeiset.*)

Dog, ogsaa *ubedet* har Kong

Fredrik den Sjette gjort *Dansken* alt det Gode, Han kunde optænke og som *Forsynet* satte i Hans Magt;

saa jeg formoder, at mit

Finger-Peg, altid ubetydeligt, er her aldeles overflødig. Da jeg imidlertid er vant til at betragte hele min Person som *overflødig* i *Danmark*, uden derfor selv at tilintetgjøre den, saa lader jeg ogsaa mine sagtens overflødige Penne-Strøg gaae for hvad de er og gjøre lidt Gavn, om de kan, naar de, efter min Overbeviisning, allenfalds gjør ingen Skade.

For at Læseren imidlertid ikke skal tage fejl og tænke, jeg er saa stærk i *Selv-Fornægtelse* og drives af saa *rene* Bevæg-Grunde til Skrive-Dyden, som Ovenstaaende, strængt taget, kunde lade formode, vil jeg dog betroe ham i Hemmelighed,

at jeg paa en

Maade offentlig (det vil sige: paa Tryk der er som Manuskript for Venner) har *spaaet* om at det *Ridderlige Academi* i *Sorø* blev snart til en *Dansk Høi-Skole*, og da Man dog nødig vil være en »falsk Prophet«,**) naar Man har spaaet noget Godt, er det ganske naturligt, at jeg *peger* alt hvad jeg kan, for at blive en sand Spaamand, thi halter det end lidt med Prophetien, naar Man selv arbejder paa Dens Opfyldelse, hvad da? meget heller halte end slet ikke gaae!

I *Gylden-Aarets Morgen-Røde* (ved Kongens Fødsels-Dag 1834)

***) da jeg stod og kigede Stjerner paa min Viis og nynnede ved mig selv:

Hvad er det for en Lille,

Der vugges nu paa Hav,

Hvor Bølger ikkun trille,

Hvor alle Storme tav?

Hvad staaer der i hans Stjerne?

*) Egtl. valgt eller kåret til, f.eks. konge (ODS X sp. 255). Her vel nærmest = tildelt.

**) Gr.s kriterium for sand og falsk profeti er i overensstemmelse med gammeltestamentlig tankegang. Iflg. denne er det afgørende, hvorvidt det af profeten udtalte går i opfyldelse eller ikke (jf. Wm. Michelsen i Gr. Stud. 1951 s. 102 f).

***) De flg. tre vers af digtet »Gylden-Aaret« blev oprindeligt offentliggjort i N Kt 26/1-1834, to dage før kong Frederik VI's fødselsdag d. 28/1. Digtet er endvidere skrevet med henblik på kongens forestående 50-års regerings-jubilæura d. 14/4-1834 (if. Bibl. nr.527 og Svend Grundtvigs oplysninger PS VI s.1). Vedr. afvigelserne mellem det første tryk og den her meddelte form, se PS VI s.11 note 3. Se endv. note 89.

44

Why should anyone reject my plan? Bugge 51-52. Four Clover.

Hvor afgjort en Sag det da end før vilde været, at de Bog-Lærde, med faa Undtagelser, vilde af al Magt fraraade og frabede sig en saadan *fri og folkelig Høi-Skole*, som her er foreslaaet,

vil de dog *nu*, naar de kun forstaae deres *egen Fordeel*, finde den høist ønskelig, som det eneste Middel, hvorved de *Bog-Lærde* efterhaanden kan tilbagevinde det manglende *Mesterskab* i *Moders-Maalet* og derved den *levende* Indflydelse paa Folke-Meningen og Folke-Stemmen, der ene kan erstatte dem det uretmæssige *Herredømme* derover, de nu for bestandig har mistet.

Lægger Man nu hertil den *Fædernelands-Kiærlighed* og »*Lyst til Livet*«, *) Man i alt Fald hos de yngre Bog-Lærde kan gjøre sikker Regning paa,

da vil Man finde, at en *Dansk Høi-Skole* for *Fæderne-Land* og *Moders-Maal* er langt fra at være en luftig Drøm, da det meget mere er et nødvendigt *Folke-Ønske*, som baade Regieringen og de Bog-Lærde vinde usigelig meget ved baade saa snart og saa godt som mueligt at tilfredstille,

medens vi

skal takke Gud, vi

*) Ps. 34,13; 1 Pet. 3,10. [Et » er her blevet vendt rigtigt]

51

Det danske Fiir-Kløver

tilhøre et Folk, der hverken vil være ubeskedent i sine Fordringer eller uskiønsomt mod sine venlige Ledere paa den naturlige Vei til Oplysning om hvad *Det ønsker* at kiende, og til et Lyksaligheds-Maal, *Det selv* har *Lyst* til at naae.

Sagen er naturligviis vanskelig, men *Prøven* er *nødvendig*, *Lysten* driver *Værket*, *) og *Danmarks Lykke* er mageløs, saa der lykkes sjelden det Rimeligste, men altid det *Bedste*.

The relations: Present – Future, Is – Ought.

Om jeg med saadanne Varsler for Øie havde vovet at sige: Kong *Frederik den Sjette* opretter vist den *Danske Høl-Skole i Soer*, som Biskop *Axel* allerede for sexhundrede Aar siden udlagde *Grunden* til, som *Christian den Fjerde* gav Navn og *Frederik den Femte* sin første Skikkelse, og hvis blotte *Skygge* var en Pillegrims-Reise værd for alle *Danske Unger-Svende*;

da kunde Man have kaldt det omtrent hvad Man vilde;

men da jeg hverken har sat Navn eller Aars-Tal til min *Spaadom* om *Soer*, men blot sagt: der bliver *med det Første* saa vist en *Dansk Høi-Skole*, som den allerede var der,

saa indseer Læseren vel, jeg har Intet vovet, men kun øvet mig lidt i den *historiske Spaadoms-Konst*, der ei er at foragte.

Altsaa, slaae ikke alle historiske Mærker fejl, som de neppe kan, uden *Forsynet*, som Det ikke kan, havde forregnet sig, da faae vi snart en *Dansk Høi-Skole i Soer*, som det sig bør,

baade *Høi-Kongelig* og *fri-folkelig*, og der vil Man lære, hvordan *gamle Danmark* kan leve op i en splinterny Skikkelse,

ligesom det gamle Lands-Thing ved *Iis-Øre* *) levede op paa Palaiet i *Roskilde*, **)

og den Lærdom vil mangel Dansk Unger-Svend finde saa fornøielig (især da han *ikke* skal examineres i den), at naar han kommer hjem, vil han ikke blot søge at udbrede den, men fremfor Alt prøve paa sig selv, om den holder Stik, og naar han seer det, med Fornøielse arbeide paa, at hele Verden kan faae det at see paa en skikkelig Maade, uden just at falde med Dørren ind i Huset til os, men at den ogsaa kan faae det at see paa *den Maade*, naar den endelig vil.

Det kalder Man »*søde Drømme*« nuomstunder, og det er ganske rigtigt, de følge med den »*søde Søvn*«, som her har hjemme; men der er

*) Landstinget ved Isøre i det nordøstlige Ods-Herred, hvor der foregik kongevalg i 1074, 1095 og 1104.

***) Østifternes stænderforsamlinger fandt sted i Palæet i Roskilde, jf. Hans Jensen, anf. skr. I (1931) s.352 ff.
48

Det danske Fiir-Kløver

meget mere *Sødt* i Danmark end *Søvn* og *Drømme*; thi det Ene svarer til det Andet,

saa *Danne-Kvinden* er ogsaa *sød*, baade som *Moder* og *Ægte-Fælle*, og *Moders-Maalet* er da naturligviis paa deres Læber *sødt* tilgavns, og naar de seer, at *Dannemænd* vil ikke mere være enten *Latinere* eller *Tydkere*, *Franskmænd* eller *Engelsk-Mænd*, men dem selv i *Tro* og *Ære*, da vil de vist saaledes forsøde os Livet, at alle Offere falde os lette, og at naar de og Fæderne-Landet, vor fælles søde Moder, igien kom i Fare, da var »*Seier eller Død*« os den sødeste Tanke!

Freedom of speech and freedom of the press?

Four Clover. 1836. Bugge 26-28.

At nu den ægte *Folke-Stemme* ei er at finde i *Anonymers* eller *selvgjorte* Ord-Føreres Penne-Fostre, det indseer vel Enhver,

men

at den *slet ikke* er at finde i *Literaturen*, uden Man alt *forud* kiender den, det flyder ikke blot deraf, at vi Alle, med Hensyn paa de *rette Vælgere*, maae agtes for *selvgjorte* Ord-Førere, men ogsaa deri, at til en *virkelig* *Stemme* hører den »*levende Røst*«, som Bogstaverne unægtelig fattes.

Jeg anfører dette ikke blot fordi jeg selv har staaet i den vrang For-

*) Stavnsbåndet ophævedes ved Kgl. Forordning af 20/6 1788. - Med vendingen »Beskattelsen af den saakaldte fri Hovedgaards-Taxt« tænker Gr. formentlig på ophævelsen af adelens skattefrihed, hvilket fandt sted i forbindelse med enevældens indførelse i 1660 (jf.

Politikens Danmarkshistorie bd.8 s.46). - Tankegangen er i så fald denne: Forudsætningen for, at »Eiendommernes og Fæsternes Røst« kunne sammensmelte til »en Dansk Folkestemme« var dels enevældens indførelse, og den dermed forbundne ophævelse af adelens skattefrihed, dels stavnsbåndets løsning. Det eneste, som gør skår i »den beundringsværdige Enighed«, hvis grundlag således skulle være tilvejebragt, er »de svage Efter-Veer fra Middel-Alderen«, som endnu findes (se herom kommentaren til udtrykket »Bonde-Sagen« i note 88).

***) Majestæt, som har regeret i mere end 50 år. - Hentydning til kong Frederik VI, jf. note 68.

****) Trykkefrihed indførtes i Danmark i 1770, men den blev atter begrænset ved en forordning af 27/9-1799.

26

Det Danske Fiir-Kløver

mening, at der med lidt Konst lod sig af Pennene udlokke en
offenlig Stemme, tilforladeligere end Folkets Egen, en Vildfarelse,
jeg nu med Glæde paa det Bestemtteste frafalder;

men ogsaa fordi
det gjør mig ondt, at *Folke-Stemmen* i *Roeskilde*, miskiendende sig
selv, tillagde *vort* Skriveri en *borgerlig* Vigtighed, det paa ingen
Maade fortjener.

Vist nok var det en almindelig »*Politi-Censur*«
der stod for Stats-Raaderne som »*et sørgeligt Skrække-Billede*«,*)
og skiøndt den under nærværende Omstændigheder turde være det
mere for *Politiet* end for *Folket*,

har dog ti Aars Erfaring lært mig,
det er kun i *Fortvivlelse* en virkelig Forfatter *bliver ved* at skrive
under »*Politi-Censur*«;

men havde *Stats-Raadet* ikke langt
overskattet *Frihaands-Skriftens borgerlige* Vigtighed, vilde Det
sikkerlig foreslaaet et kraftigt Middel til at *hemme* den *almindelige*
Trykke-Friheds *grove* Misbrug,

der vist nok ingenlunde er nær saa
borgerlig *farlige*, som Man tænker,

men er dog for en *virkelig*
Konge i Længden utaalelige, og Literaturen omtrent ligesaa
skadelige som *Politi-Censur*.

Selv da jeg ansaae Literaturen for
Folke-Stemmens rette Organ, maatte jeg derfor kalde *almindelig*
Trykke-Frihed, hvorfra *Anonymiteten* er uadskillelig, en *Uting*, der
blandt Andet vil berøve os sand »*Skrive-Frihed*«,

i det Grændserne
maa drages og Straffene sættes med særdeles Hensyn paa
Umyndige og *Æreløse*, saa naar de skal dele vor Frihed, maae vi
dele deres Kaar.
Udnævnedes derimod *Majestæten* sine
Videnskabelige, *Geistlige*, og hvem Han ellers behagede af sine
Embeds-Mænd, til deres *egne* og *Andres* Censorer,

saa der i
Regelen Intet maatte trykkes uden paa *deres* Ansvar,

da vilde ikke
blot de *grove* Misbrug af sig selv bortfalde, men en *Skrive-Frihed*
med langt videre Grændser og passende Bod for ringe Forseelser
være den *naturlige* Følge.

Havde *Folke-Stemmen* erklæret sig for et
 saadant ligesaa uskadeligt som virksomt Middel til at frembringe
 en *sømmelig* Tone i Literaturen, da vilde *Majestæten* sikkert baade
 laant Øre dertil og klarlig beviist, det er ikke *Skrive-Friheden* hos
 dem, der har baade Forstand i Panden, Aar paa Bagen og Ære i
 Livet, den *fri Folke-Stem*

*)

Sigter til en langstrakt trykkefriheds-debat under stænderforsamlingernes første
 session i vinteren 1835-1836. - Udtrykket, som Gr. her sigter til, »en almindelig
 Censurs sørgelige Skrækkedillede«, findes i Tidende for Forhandlingerne ved
 Provindsialstænderne for Sjælland ... etc. No.104-105 (16/3-1836) sp.1657.

27

Det Danske Fiir-Kløver
 mes Kongelige *Skaber* misunder sit Folk;

men her er naturligviis
 Finger-Peget af en Enkelt-Mand, selv under Politi-Censur,
borgerlig dødt og magtesløst, og tjener kun til *historisk* Oplysning
 om den himmelvide Forskiel mellem en virkelig Folke-Stemme og
 vore Krage-Tær.

The “father” and the “son”. Four Clover. Bugge 26.

Danmarks Enevolds-Konger er da lovlig undskyldte for ei tidligere
 at have fuldendt Stor-Værket, og hvor landsfaderlig de har stræbt,
 saavidt mueligt, at bøde paa Savnet, skal taknemmelig ihukkommes;

Our absolute kings have been our fathers and fathers of our country. Until now it has not been possible to
 create this heroic masterpiece which Frederik VI now have created with the advisory councils. As true
 fathers they have always tried to fill ours needs and they shall be remembered with gratitude.

thi De lod det ingenlunde være Nok at ynde fritalende Præster, de
 modtog Alle gierne baade *Bøn-Skrifter* og velmeente *Forslag* fra
 deres troe Undersaatter, og var Alle i Sammen-Ligning udmærket
 tilgiængelige.

They created a freedom of speech for the clergy. They were happy to accept petitions from their subjects if
 these subjects were faithful to them and if these petitions were well motivated. Everybody had a fair and
 reasonable access to the absolute king.

om end ikke i *den Grad* som vor nærværende *Jubel-*
*Drot, **)* der i den Henseende vel skildres bedst ved den bekiendte
 Vittighed om Stymperen, som bad *Majestæten* allernaadigst
 forskaffe ham Audiens hos En af Ministrene.

But our present King Frederik VI has vastly surpassed all his predecessors in these respects. He can best be
 described with the famous joke: A poor and ignorant man of the people comes to the king and asks him most
 graciously to secure him an audience with one of the king's [self-important] ministers!

Ja, ikke det alene,
 men saasnart det blev *Meningen* i *Europa*, at den *Folke-Stemme*,
 der passede til vor Tid, var den saakaldte »*offenlige Stemme*« paa
Papiret,

da forbausedes jo *Europa* ved at see den *Danske*
Enevolds-Konge skænke alle sine Undersaatter saagodtsom
 uindskrænket *Trykke-Frihed* ***)

All of Europe was amazed when the Danish absolute king allowed for an almost unlimited freedom of the
 press.

Og giennem en heel Menneske-
 Alder taalmodig bære over med dens grove Udsvævelser, og sattes
 der nu end ikke paa den heldigste Maade Skranker for Disse,

For many years and with great patience, our kings have tolerated the misuse and debauchery of this freedom of the press. Such misuse of the freedom of the press should be forbidden and limited by the law and our kings have made some attempts to do this.

saa
skal dog vore Børn og Børnebørn velsigne dem, som Anledningen
til, at Danmark fik en virkelig, ægte og levende Folke-Stemme.

hvad aldrig kunde skeet, saalænge den søgdes, hvor den ei var at
finde.

Now [1836] we have received a national freedom from our king. Such a freedom can only be received from the hand of the king [our father].

At nu den ægte Folke-Stemme ei er at finde i Anonymers eller
selvgjorte Ord-Føreres Penne-Fostre, det indseer vel Enhver,

No true expression of the will and voice of the people can be found in [critical] anonymous writings or in the writings of so-called leaders and representatives. These so-called leaders and representatives are self-made and they have appointed them-selves to be the leaders of the people.

men

at den *slet ikke* er at finde i *Litteraturen*, uden Man alt *forud* kiender den, det flyder ikke blot deraf, at vi Alle, med Hensyn paa de *rette Vælgere*, maae agtes for *selvgjorte Ord-Førere*, men ogsaa deri, at til en *virkelig Stemme* hører den »*levende Røst*«, som Bogstaverne unægtelig fattes.

Jeg anfører dette ikke blot fordi jeg selv har staaet i den vrang For-

*) Stavnsbåndet ophævedes ved Kgl. Forordning af 20/6 1788. - Med vendingen »Beskattelsen af den saakaldte fri Hovedgaards-Taxt« tænker Gr. formentlig på ophævelsen af adelens skattefrihed, hvilket fandt sted i forbindelse med enevældens indførelse i 1660 (jf.

Politikens Danmarkshistorie bd.8 s.46). - Tankegangen er i så fald denne: Forudsætningen for, at »Eiendommernes og Fæsternes Røst« kunne sammensmelte til »en Dansk Folkestemme« var dels enevældens indførelse, og den dermed forbundne ophævelse af adelens skattefrihed, dels stavnsbåndets løsning. Det eneste, som gør skår i »den beundringsværdige Enighed«, hvis grundlag således skulle være tilvejebragt, er »de svage Efter-Veer fra Middel-Alderen«, som endnu findes (se herom kommentaren til udtrykket »Bonde-Sagen« i note 88).

**) Majestæt, som har regeret i mere end 50 år. - Hentydning til kong Frederik VI, jf. note 68.

***) Trykkefrihed indførtes i Danmark i 1770, men den blev atter begrænset ved en forordning af 27/9-1799.

26

The father and the son: Don't help yourself ! Bugge 43-44.

Imidlertid seer det unægtelig fortvivlet ud med at faae en »*Folkelig Høi-Skole*« i et Land, hvor den »*Classiske Jord-Bund*« meer end noget andet Sted, har giældt for de *Lærdes Fæderne-Land* og *Latinen* for deres *Moders-Maal*, ja, hvor Man endnu ei kan blive »Student« uden at giøre »*Latinsk Stiil*« eller *Dansk Præst* uden at snakke *Latin*,**) saa her synes ei at være andet Raad end den fortvivlede *Engelsk-Mands: hjælp jer selv!* Var der nu intet Andet, maatte vi naturligviis ogsaa gribe til det, saa de af os, hvis Løsen er »*Danmark til Domme-Dag*«, lagde sammen hvad vi havde, Hoveder saavel som Skillinger, til det store Øiemed; thi fordi de Lærde var uheldigviis blevet *Latinere*, maatte *gamle Danmark* dog

ikke aandelig forgaae; men under saa folkelig en *Konge*, som *Frederik den Sjette*, ei ubekjendt med *Christian den Fjerdes* Martyr-Krone for *Fæderne-Landet*, giennern *halvtredsindstyve* Aar *Moders-Maalets*, de *Danske Skjaldes* og *Nordisk* Videnskabeligheds mageløse Velynder og Velgiører, under *Hans* Septer maa det Danske Raad »gaae til Kongen« dog langt foretrækkes! Gid derfor kun det

*) I samtalen mellem Jacob og Montanus fremføres dette synspunkt, men ikke med de her anvendte ord (Holberg: Erasmus Montanus IV, 4). - Se endv. bd.I s. 134 noten.

***) jf. SFL, s.265 note 19.

43

Det danske Fiir-Kløver

Folkelige Stats-Raad, som ogsaa i denne Henseende slog den rette Vei ind, havde vidst saa god Beskeed med *Danmarks Krønike* som En af os, da vilde *Majestæten* vist gerne laant Øre til *Danskens* Bøn om at faae tilbage hvad aabenbar fra Arilds-Tid var ikke Latinen men *Dansken* tilkeiset.*) Dog, ogsaa *ubedet* har Kong *Fredrik den Sjette* gjort *Dansken* alt det Gode, Han kunde optænke og som *Forsynet* satte i Hans Magt; saa jeg formoder, at mit Finger-Peg, altid ubetydeligt, er her aldeles overflødig. Da jeg

VS. nature alone, conservatism vs. liberalism. Four Clover.

Naar jeg imidlertid beundrer den nydanske Folke-**Mund**, da indseer Man let, det er langt mere for hvad den lover i Tidens Løb end for hvad den øieblikkelig ydede,

[folkelegemet fået en mund, evnen til at tale, med én stemme, legeme]

og naar jeg maa bekiende, at selv

Dette langt overgik min Forestilling om Mirakler af Naturens Orden, saa nægter jeg dermed ingenlunde, at dertil ligesaavel hørde *Danmarks* overordenlige *Lykke*, som *Danskhedens* naturlige Fortrin,

saa havde det ikke netop været *Ridder-Kongen*, *Jubel-Drotten*, *Bøndernes Skyts-Aand*, der gav Stemme-Friheden, eller havde ikke baade *Drosten* og *Laug-Manden* (Commissaren og Præsidenten) *) saa at sige været tostemmig udkaarede: baade af *Kongen* og *Folket*, og været deres Post saa besynderlig voxne,

da

var Naturen aabenbar kommet til Forkort.**)

Kæmpe-Skridtet er

denne Gang *Kongens*, ligesom det 1660 var *Folkets*,

og skal dets

Følger blive det Forriges værdige, da maae *Folke-Friheden* og den *levende Virksomhed* i alle *gavnlig* Retninger udvikle sig lige saa *rolig* og *læmpelig*, *velgiørende* og *fuldstændig* af den fri *Folke-Stemme*, som *Folke-Ligheden*, *Rets-Pleien* og hele den *borgerlige*

Orden udviklede sig af det landsfaderlige *Ene-Herredømme*,

uden
at vi tabe det Mindste af hvad vi derved har vundet.

Dette seer Man
let er et *Stor-Værk*, der selv hos et Folk med de heldigste Anlæg
umuelig kan lykkes, med mindre *Konsten* kommer *Naturen* til
Hjelp,

og er nu tillige *Stemme-Friheden* i vore Dage ei mindre
udsat for stærke *Fristelser*, end *Ene-Herredømmet* var i det
Syttende Aarhundrede,

da var det Daarskab at stole paa Danmarks
Lykke, naar *ikke* en *folkelig* Dannelse i *kongelig Aand* kom til at
gaae Haand i Haand med det *Folkelige Stats-Raad*.

Der gives nu to Indretninger, hvorigiennem *Konsten levende* kan
komme *Naturen* til Hjelp, som i vort borgerlige Sprog

*) Hentydning til posterne som »Kommissarius«, d.v.s. kongens repræsentant, og
»Præsident«, forhandlingernes leder ved stænderforsamlingerne. Om
bestemmelserne vedr. disse poster, se især Hans Jensen: De Danske
Stænderforsamlingers Historie 1830-1848 bd.I (1931) s.264-265.

**) D.v.s. ikke kunnet klare sig, være kommet i forlegenhed (ODS XI sp.177).

28

The ideal of the father:

Det er derfor ingenlunde i Drømme eller i nogen Slags Ruus jeg
ytterer det store, tilsyneladende urimelige Haab om *Danmarks*
nærmeste Frem-Tid, det er kun fordi jeg ved *modent Overlæg* fandt
langt overveiende Grunde til at haabe det *Bedste*,

og fandt det
umueligt for mig at gjøre noget Andet, før jeg saa rolig og saa
tydelig, som jeg kunde, havde peget paa den ny, rosenstrøede
Bane, jeg saae aabnet for det Danske *Folke-Liv*,

af *Dets Frelser*
med *Torne-Kronen*, som, efter min Anskuelse, er Kong *Frederik*
den *Sjettes* rette *Borgerlige* Kiendings-Navn.

Ved *Hans* Haand er
nemlig den *Danske Bonde-Stand* frelst fra sin lange, uforskyldte
Trældom,

ved *Hans Livsalighed* fremlokkedes den gamle *Hjarne-*
Sang, ***) der laae begravet i *Danmarks Hjerter* ligefra *Fredegods*
Dage,

og endelig

*) D.v.s. kødets attrå eller begær. Sml. den nyeste oversættelse (aut. 1948) af Rom. 8,6 med den ældre: »thi kiødets sands er døden, men aandens sands er liv og fred.«

***) Lk. 19,42.

****) Hjarne, en skjald i sagnhistorien. Som tak for sit mindekvad over Frode Fredegod skal han være blevet valgt til konge efter denne (jf. Danmarks Krønike af Saxo Grammaticus, fordansket ved N. F. S. Grundtvig bd.I [1818] s.299 f).

54

Det danske Fiir-Kløver

skar *Han* Folke-Munden for det ulykkelige *Tunge-Baand*, der var blevet saa gammelt, at det syndes en ulægelig Natur-Feil.

Det var

de tre store *Mirakler*, *Fornyelsen* krævede, og om deres Muelighed var det naturligt at tvivle; men hvad der meer behøves er i Sammenligning kun *Smaa-Ting*, som *Konge-Haanden* uden mindste Fare, naar Den dertil føler sig bevæget, kan udrette med et *Penne-Strøg*;

The ideas of the corporative state? Four Clover. Bugge.

thi »*Provincial-Stænder*«

som nu kun er et saare uegenligt Navn paa det *Folkelige Stats-Raad*, vilde i *Frederik den Tredies* Dage kun været alt for passende, og vedligeholdte de *Skille-Rum*, *Ene-Herredømmet* maatte lade falde med Tiden, før det kunde opkalde *Folke-Stemmen* af Graven. Saalænge der nemlig var en *Adel-Stand*, *Præste-Stand* og *Borger-Stand*, der skulde forestille Folket, da vilde det ikke engang hjulpet, om *Bonde-Standen*, ligesom i *Sverrig*, var blevet føiet dertil, der kunde dog umuelig kommet nogen *Folke-Stemme* ud, med mindre Stænderne havde opløst sig selv, hvad neppe kunde skee paa anden Maade, end den *Sørgelige*, hvorpaa *Borger-Standen* i *Frankrig* opslugde Resten og anmassede sig *Folke-Stemmen*.*) Vi see det ogsaa strax ved at kaste Øiet paa

*) Gr. tænker her på den franske revolution 1789.

25

Det Danske Fiir-Kløver

det Danske Stats-Raad, at hvad der gjorde det eneste Skaar i den beundringsværdige Enighed, var de svage Efter-Veer fra *Middel-Alderen*, saa førend *Stavns-Baandets Løsning* og *Beskattelsen* af den saakaldte *fri Hovedgaards-Taxt*, kan vi slet ikke tænke os en Sammen-Smeltning af *Eiendommernes* og *Fæsternes* Røst til en *Dansk Folke-Stemme*.*)